

Збирка клаузули за осигурување од пожар

Клаузулите наведени во оваа збирка, по процената на ризикот којшто се осигурува, се запишуваат во полисата. Клаузулите од точка I. се задолжителни, клаузулите од точка II. се употребуваат ако постои и доколку е вградена противпожарна заштита или постојат други околности коишто овозможуваат одобрување попуст на премијата за осигурување. Клаузулите од точка III. се употребуваат врз основа на договорот со осигуреникот. Клаузулите од точка IV. се употребуваат за уредување на посебните осигурувања.

I. задолжителни клаузули

101. уреди за ложење со гас и масла

- [1] Ако за ложење се употребува гас или масла, уредите за ложење и парните котли мораат да бидат во сообразност со стандардите и прописите.
- [2] Осигуреникот е должен да врши редовен технички преглед на уредот за ложење и котелот, најмалку еднаш годишно и веднаш да ги поправи евентуалните утврдени недостатоци.
- [3] Ако осигуреникот прекрши барем една од обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, осигурувачот има право да ја одбие штетата.

102. тулани со тунелски печки

Тунелските печки на туланите мора да ги исполнуваат следниве услови:

- [1] Горниот слој на тунелските печки мора да биде бетонски или од друг огноотпорен материјал.
- [2] Маслениот пламеник, односно пламеникот на гас мора да биде опремен со термостат.
- [3] Цистерните за масло за ложење треба да се наоѓаат надвор од објектот во којшто се наоѓа тунелската печка. Над тунелските печки може да се наоѓа најмногу еднодневна залиха на масло за ложење (максимално количество 1000 литри), којашто е поставена над зоната за разладување. Температурата не смее да изнесува повеќе од 80° (контрола со термостат).
- [4] Цевководот мора да биде наместен така што маслото за ложење, во случај на дефект, по законот на гравитацијата да истекува од подрачјето на печката.
- [5] Маслото и гасот за ложење мора да дотекуваат низ прицврстени цевки, но во никој случај низ гумени или пластични цевки.
- [6] Во случај на прекин на електричното напојување, мора да биде уредено на тој начин што топлината којашто се наоѓа на горниот дел од печката да се одведува на слободен простор и тоа на начин да не дојде до акумулирање на топлината.
- [7] Ако осигуреникот прекрши барем една од обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, осигурувачот има право да ја одбие штетата.

103. чување на раствори од гума и слично

- [1] По завршување на работата на садот во којшто остануваат остатоци од раствори од гума и слични материјали коишто горат, треба добро да се затвори со метален капак којшто добро диштува (налегнува).
- [2] Ако осигуреникот не ги исполни обврските и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да ја одбие штетата.

104. складирање на сулфур

- [1] Во складот за сулфур сите делови на градежната конструкција коишто доаѓаат во допир со сулфурот мора да бидат челични и правилно втемелени.
- [2] Доколку осигуреникот не поседува склад уреден во согласност со барањата во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот може да ја одбие штетата.

105. складирање на јута и кокос

- [1] Суровиот материјал од јута или кокос мора да биде складиран во одвоени објекти одредени само за таа намена или во простории коишто се наменети за главното производство, со тоа што тие простории мора да бидат огноотпорно одвоени од останатиот простор.
- [2] Во просторот каде што се врши производството смее да се наоѓа само толку суров материјал од јута и кокос колку што е потребно за производство на предиво и готова стока во текот на 24 часа.
- [3] Дозволено е да се преработуваат само отпадоците од сопственото производство коишто треба да се собираат во огноотпорни садови.
- [4] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да ја одбие штетата.

106. предилница за памук и волна

- [1] За одмастување на суровините за предење смеат да се употребуваат само соодветни средства за таа намена.
- [2] Замастениот материјал за предење, неисчистените отпадоци и неселектираните платна мора да се складираат само во простории коишто се огноотпорно одвоени од предилниците. Количината на непреработениот замастен материјал за предење не смее да биде поголемо од потребната количина за нормален почеток со работа. При престанување на производството, потребно е материјалот да се складира во противпожарни сигурносни складишта.
- [3] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да ја одбие штетата.

107. садови, кади

- [1] Палење и премачкување со смола на дрвени садови и кади мора да се врши во посебни, одвоени објекти, огноотпорно одвоен простор или на отворен простор. Тие мерки не се потребни ако топењето на смолата се врши со помош на пара.
- [2] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да ја одбие штетата.

108. сушални за пченица и пченка

- [1] Сушалната мора да биде опремена со акустичен алармен уред којшто почнува да дејствува штом температурата на сувиот воздух се покачи над одредена граница (за сушење на пченица 70°C, за сушење на пченка 90°C, на местото каде што излегува сувиот воздух од комората за загревање). Пред секоја употреба на сушалната треба најпрво да се провери работењето на

- алармниот уред. Сушалната не смее да започне со работа ако алармниот уред не е беспрекорен.
- [2] Сите делови на објектот, како и уредот за сушење, а посебно и цевките за довод и одвод на воздухот, треба секојдневно да се чистат од прашина. Пченицата и пченката коишто во процесот на сушење останале во цевките и коморите за сушење, треба веднаш да се отстранат.
 - [3] Цевките за довод на воздух треба да се исчистат најмалку еднаш неделно.
 - [4] Деловите од сушалната низ коишто поминува топлиот воздух мора да бидат оддалечени од складираната стока најмалку 1 метар.
 - [5] Целиот простор во сушалната мора да биде опремени со исправни апарати за гасење пожар.
 - [6] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да ја одбие штетата.

II. клаузули за одобрување попуст на премија за осигурување

201. уред од прскалки (воден туш)

- [1] Ако осигурените предмети се противпожарно заштитени со уред од прскалки, според важечкиот ценовник за премиите се одобрува попуст на премијата за осигурување од пожар којшто се запишува во полисата. Осигуреникот има право на наведениот попуст само доколку уредот од прскалки и неговото одржување се во сообразност со барањата во оваа клаузула.
- [2] Уредот, доводот и количеството на вода мораат да ги задоволуваат важечките технички прописи за прскалки.
- [3] Осигуреникот мора редовно да го одржува уредот, да го штити од смрзнување, да го чисти и по потреба да ги менува главите на прскалките и да се грижи главите на прскалките да не се затрупани со складираната стока, итн.
- [4] Уредот мора најмалку еднаш годишно да помине технички преглед. Прегледот мора да биде извршен од надворешна институција која е стручно оспособена и овластена за истото. На барање на осигурувачот, осигуреникот е должен да достави потврда за извршениот преглед. Ако осигуреникот не го стори тоа, осигурувачот може самиот да изврши преглед и да бара поврат на трошоците ако за прегледот изнајмил надворешна институција.
- [5] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да бара поврат на одобриениот попуст на премијата.

202. уред за гасење со сув прав

- [1] Ако осигурените предмети се заштитени од пожар со уред за гасење со сув прав, според важечкиот ценовник за осигурување од пожар, се одобрува попуст на премијата којшто се запишува во полисата. Осигуреникот го остварува правото на наведениот попуст само ако уредот за гасење со сув прав и неговото одржување се во сообразност со барањата во оваа клаузула.
- [2] За уред за гасење со сув прав се смета уред којшто е цврсто вграден на едно место и има еден или повеќе садови со прав за гасење коишто се под притисок. При употребата на тој уред под притисок којшто се наоѓа во садот се дува прав низ цевката во просторот којшто е зафатен од пожар. Садовите со прашок треба да бидат средени така што во случај на пожар, во просторот да разнесуваат најмалку 0,6 kg прав за гасење на м3 и тоа најдолго 30 секунди.
- [3] Просторите коишто се заштитени со таков уред, мораат да бидат сигурносно противпожарно одделени од соседните простори.
- [4] Работата на уредот за гасење со сув прав мора после секое полнење, а најмалку еднаш годишно, да се проверува од страна на надворешна институција која е стручно оспособена и овластена за истото. На барање од осигурувачот, осигуреникот мора да достави потврда за извршениот преглед. Ако осигуреникот не го стори тоа, осигурувачот може самиот да изврши преглед и да бара поврат на трошоците ако за прегледот изнајмил надворешна институција.

- [5] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула и поради тоа настане штета, тогаш осигурувачот има право да бара поврат на одобриениот попуст на премијата.

203. уред за автоматско јавување на пожар

- [1] Ако осигурените предмети се противпожарно заштитени со уред за автоматско јавување на пожар, се одобрува попуст за осигурување од пожар во согласност со тарифата за осигурувањето од пожар, кој е запишан во полисата. Осигуреникот има право на наведениот попуст само ако уредот за автоматско јавување на пожар и неговото одржување се во сообразност со барањата во оваа клаузула.
- [2] Уредот за автоматско јавување на пожар мора да биде во сообразност со важечките технички прописи за тие уреди.
- [3] Осигуреникот е должен редовно да го одржува уредот и постојано да врши проверка на способноста на батериите коишто овозможуваат работа на уредот во случај да откаже снабдувањето со електрична струја од јавната мрежа.
- [4] Осигуреникот мора барем еднаш месечно да го проверува работењето на уредот и да води писмена евиденција за истото.
- [5] Уредот не смее никогаш да биде исклучен, ниту во време кога во осигурените простори не се работи. Сите евентуални поправки треба да се извршуваат во текот на денот.
- [6] Уредот мора да помине технички преглед најмалку еднаш годишно. Прегледот мора да се врши од страна на надворешна институција која е стручно оспособена и овластена за истото. На барање од осигурувачот, осигуреникот е должен да достави потврда за извршениот преглед. Ако осигуреникот не го стори тоа, осигурувачот може самиот да изврши преглед и да бара поврат на трошоците ако за прегледот изнајмил надворешна институција.
- [7] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула, осигурувачот има право да бара поврат на одобриениот попуст на премијата.

204. контролни часовници

- [1] Ако осигурените предмети се противпожарно заштитени со систем од контролни часовници се одобрува попуст на премијата на осигурувањето во согласност со важечката тарифа за осигурување од пожар, кој е запишан во полисата. Осигуреникот го остварува правото на наведениот попуст само ако системот од контролните часовници и нивното одржување се во сообразност со барањата во оваа клаузула.
- [2] Контролните часовници се специјални часовници коишто се фиксно прицврстени на местата на потенцијален извор на опасност во областа каде што се наоѓаат осигурените предмети. Тие места ги одредува осигуреникот во согласност со осигурувачот.
- [3] Контролните часовници мораат да бидат изработени на тој начин што на контролната лента или на компјутерскиот запис да го забележуваат допирот со клуч од страна на чуварот. Можат да бидат конструирани и на тој начин што на посебните контролни картони коишто ги има чуварот да се забележуваат времето и ознаката на контролниот часовник.
- [4] Контролните ленти, контролните картони или компјутерските записи секое утро мора да ги прегледува одговорно лице кое ќе биде задолжено за тоа од страна на осигуреникот со цел да врши проверка на посетите на чуварот.
- [5] Осигуреникот е должен да врши преглед и проверка на работењето на сите контролни часовници на секои шест месеци.
- [6] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула, осигурувачот има право да бара поврат на одобриениот попуст на премијата.

205. контролен ТВ-систем

- [1] Ако осигурените предмети се противпожарно заштитени со контролен ТВ-систем којшто дејствува со сензорска и компјутерска поддршка, се одобрува попуст, кој е запишан во полисата во согласност со важечката тарифа за осигурување од пожар. Осигуреникот го остварува правото на наведениот попуст само ако контролниот ТВ-систем и неговото одржување се во сообразност со барањата во оваа клаузула.

- [2] Системот мора да работи непрекинато и преку истиот чуварот од еден центар, со помош од ТВ-камери или сензори, ТВ или компјутерски монитор, визуелно ги надгледува загрозените места со осигурените предмети. Тие места ги одредува осигуреникот во согласност со осигурувачот.
- [3] Камерите мораат да се вклучуваат во такви временски интервали за да може навремено да се забележи започнување на пожар, односно започнување на друга штета.
- [4] Осигуреникот мора редовно да го одржува целиот систем, доследно да се придржува до упатствата од производителот на опремата, непрекинато да го проверува капацитетот на батериите коишто ја овозможуваат работата на уредот и тогаш кога ќе откаже снабдувањето со електрична струја од јавната мрежа.
- [5] Осигуреникот е должен да го известува осигурувачот за секоја штета на системот којашто не може да биде поправена во рок од 24 часа. Инаку секоја поправка треба да се изврши во текот на денот.
- [6] Доколку осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула, осигурувачот има право да бара поврат на одобриениот попуст на премијата.

206. целосно автоматизирани мелници за пченица и пченка

- [1] Кај осигурувањето на целосно автоматизирани мелници коишто се опремени и работат во согласност со одредбите на оваа клаузула, во полисата се одобрува запишан попуст на премијата за осигурувањето според важечката тарифа за премиите.
- [2] Од складирање на зрната во мелницата до полнењето со готовите сомелени производи (трици, пченица, брашно) во вреќи не се врши никаква рачна работа.
- [3] Чистењето на зрната се изведува во машини коишто од зрната ги издвојуваат сите поголеми и помали примеси (аспиратор).
- [4] По извршеното аспирирање, што значи пред првото селектирање, зрното се изложува на дејство од магнет (по можност траен магнет).
- [5] Мора да постои и перална за зрната.
- [6] Ако постои сушална за влажните и измениените зрна, истата мора да биде опремена со современи уреди (извори на топлина, пареа, топла вода, термометар, регулатор на температурата).
- [7] При мелење на отпадоците мора да се вклучи магнетот за отстранување на можните метални надворешни тела. Просторот каде што се мелат отпадоците мора да биде огноотпорно одвоен од останатите простори на мелницата. Тие услови мораат да бидат исполнети и тогаш кога се врши мелење на отпадоците во „дробилката“ или ако се во прашање транспортни елементи (цевки) коишто водат до машините за мелење на отпадоците, од лим.
- [8] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула, осигурувачот попуст на премијата.

207. мирување на погон

- [1] Ако производствениот погон подолго време (најмалку 3 месеци) не работи, односно е во мирување, во согласност со одредбите од оваа клаузула, а според важечката тарифа за осигурувањето од пожар, се одобрува попуст на премијата за осигурувањето којшто е запишан во полисата.
- [2] Сите машини, уреди и апарати коишто не работат во погонот, треба веднаш по прекиноот со работа темелно да се исчистат и конзервираат. Снабдувањето со електричната струја за нивното напојување треба да се исклучи.
- [3] По прекиноот со работа на производствениот погон сите простории треба темелно да се исчистат, а отпадоците и отпадот треба да се отстранат.
- [4] Уредите за гасење мораат да бидат редовно одржувани и во состојба за употреба.
- [5] Во погонот мора да биде обезбеден постојан надзор.
- [6] Штом ќе почне да работи само една машина, уред или апарат во производствена намена, се смета дека мирувањето на погонот е прекинато. Работата на поединечни машини, апарати или уреди единствено заради одржување не го прекинува мирувањето на погонот.

- [7] Доколку мирувањето трае повеќе од една година, пред повторното пуштање во погон треба да се изврши стручна проверка на електричните уреди и да се достави соодветна информација заистото на осигурувачот.
- [8] Ако осигуреникот не ги исполни обврските наведени во оваа клаузула, осигурувачот има право да бара поврат на одобриениот попуст на премијата.

III. клаузули за вклучување на поединечни предмети и опасности (ризичи) во осигурување

301. проширување на покритието на осигурувањето поради протекување дожд низ покривот

- [1] Осигурувањето ги покрива и штетите на осигурените предмети настанати од протекување на дожд од покривите на објектите, ако одводните цевки или олуците се затнати од град или со предмети нанесени како последица на невреме. Тоа осигурување ги покрива и штетите коишто ќе ги предизвика преголемата вода од обилните дождови којашто не може да истече низ одводните цевки, иако се соодветно димензионирани, редовно одржувани и чистени.
- [2] Проширувањето на покритието на осигурувањето според оваа клаузула важи без оглед на исклучувањето во важечките Општи услови за осигурување од пожар.

302. проширување на осигурувањето поради тежина на снег

- [1] Без разлика на исклучувањето на покритието според важечките Општи услови за осигурување од пожар, ова осигурување ја покрива физичката штета на осигурениот објект и осигурениот подвижен имот ако таа настане во истата поради тежината на снегот. Покриена е и штетата ако снегот отфрли или сруши врз осигурениот објект каков било предмет.
- [2] Штетата според таа клаузула е покриена само ако тежината на снегот по м² е поголема од 100 кг и ако штетата се случила во рок покус од 24 часа од кога престанал да врне.
- [3] Трошоците за отстранување на снегот не ги покрива осигурувањето.

303. проширување на осигурувањето поради злонамерно безобзирно дејство

- [1] Ова осигурување ги покрива штетите на надворешните делови на постојано населените или чуваните градежни објекти коишто се случиле поради безобзирно дејство на трети лица. Ова осигурување се склучува на „прв ризик“.
- [2] Помеѓу оштетувањата опфатени со тоа осигурување спаѓаат исто така и разни натписи, цртежи и дамки по фасадите и на другите делови од осигурениот градежен објект.
- [3] Осигурувањето не ги покрива штетите на различни антени и опремата којашто им припаѓа (засилувачи, столбови, носачи, конзоли, инсталации и слично). Оштетувањата што биле предизвикани од познати или непознати моторни возила не се покриени, исто така, ова осигурување не ги покрива штетите коишто се случиле при провални кражби, разбојништва или при обид за такви дејствувања.
- [4] Осигуреникот во секоја штета учествува во висина од 10% од составните делови на обврските на осигурувачот, но не помалку од 3.000 денари и најмногу до 180.000 денари.
- [5] Секоја штета којашто осигуреникот ќе ја пријави кај осигурувачот мора да ја пријави и кај надлежниот орган за внатрешни работи (полиција).

304. Проширување на покритие на осигурување поради индиректен удар од гром

- [1] Без оглед на исклучувањето на покритието од став (2), член 3 од важечките Општи услови за осигурување од пожар, со оваа клаузула за апарати и инсталации наведени во полисата се осигурува покритието за штетите што настанале поради индиректен удар од гром којшто се пренесува преку електричните и други проводници.

- [2] Услов за склучување на тоа осигурување е чувствителните апарати, како што се телефакс, автоматски телефонски секретарки, телефонски центри и слично да бидат заштитени со вградена пренапонска заштита за електрично напојување, како и за нивниот импулсен, односно сигнален дел. Потребно е да испита дали системот за пренапонска заштита соодветствува за намената; тоа е извршување на постапка за сертификација за пренапонска заштита, којашто ја изведува институција овластена од Заводот за мерење и контрола.

305. проширување на покритие на осигурување поради радиоактивно дејство

Осигурувањето ја покрива и штетата на осигурените предмети настаната поради дејство на радиоактивни изотопи, ако настане во причинско-последична врска со друга штета којашто ја покрива осигурувањето од пожар. Исто така, се враќаат и трошоците за деконтаминација на осигурените предмети.

306. проширување на покритие на осигурување поради излевање на вода од отворени водоводни чешми

- [1] Осигурувањето покрива штети што настанале кога водата од славината, којашто била оставена отворена од трето лице, го оштетила објектот или подвижниот имот.
- [2] За тоа покритие на осигурувањето важи истата сума на осигурување како и за дополнителното осигурување од излевање на вода во рамките на осигурувањето од пожар.
- [3] Во секој осигурен случај осигуреникот учествува во делот од штетата (франшиза) во износ од 2.100 денари.

307. проширување на покритие на осигурување за оштетување на уметнички и други предмети на изложби и во музеи

- [1] Осигурувањето ги покрива физичките оштетувања на изложените предмети и нивните постаменти коишто би се случиле при нивното поставување, монтажа, демонтажа и пренесување на подрачјето на изложбениот простор, како и за времетраењето на самата изложба.
- [2] Настаните коишто се покриени со ова осигурување вклучуваат невнимание и негрижа на вработените кај осигуреникот, како и злобна намера и невниманието од страна на посетителите на изложбата или музејот.

IV. други клаузули

401. осигурување на скици, акти, нацрти, податоци на носачи на податоци, модели, калапи и мостри

- [1] За скици, акти, нацрти, податоци на носачи за податоци, модели, калапи и мостри коишто се вклучени во осигурувањето со посебен договор, во осигурениот случај надоместокот од осигурувањето се одредува со оглед на договорената сума на осигурувањето и начинот на осигурување.
- [2] Во случај на штета, осигуреникот е должен врз основа на веродостојни податоци, како што е книговодствената евиденција, сметките и слично, да го докаже постоењето и количеството на тие предмети и податоци на носачите.
- [3] Доколку осигуреникот не може да докаже дека тие предмети и податоци на носачите нема да може да ги обнови во рок од две години од денот на настанувањето на осигурениот случај, осигурувачот за штетата ја надоместува само вредноста на материјалот од којшто биле изработени тие предмети, односно вредноста на самите носачи на коишто биле запишани податоците. Во случај на двоумење, осигурувачот може да го одложи плаќањето на надоместокот од осигурувањето на временски период до две години од денот на настанување на осигурениот настан.

402. осигурување на готовина, хартии од вредност и документи

- [1] Готовината, хартиите од вредност и документите се осигуруваат само ако се во заклучен простор којшто е наведен во полисата.
- [2] Хартиите од вредност и документите мораат да бидат запишани во попис, каде што се наведени сите податоци потребни за нивна идентификација. Пописот мора да се чува на сигурно место

коешто не е истото место каде се наоѓаат осигурените хартии од вредност и документите.

- [3] Хартиите од вредност и документите можат да бидат осигурени и за трошоците од јавното откажување, како и за нивното повторно издавање. Ако се склучи такво осигурување, тоа мора посебно да се наведе во полисата.

403. исклучување на покритие на осигурување за опасност од луња и град при осигурување на пластеници, шатори и натстрешници

Осигурувањето не ги покрива штетите на пластениците, шаторите и платнените натстрешници што биле предизвикани врз истите или врз подвижниот имот во истите од луња или град. Исто така, не е покриена ниту штетата што настанала поради влијание на атмосферските врнежи низ отворите од пластениците, шаторите и натстрешниците.

404. осигурување на шумски патишта, изградени во еден слој

- [1] Осигурувањето ги опфаќа и шумските патишта, ако се изградени само од еден слој со дебелина од 30 см.
- [2] Осигурувањето ја покрива настанатата штета ако е оштетена најмалку една третина од дебелината на слојот на патот.